आरः, अर्पः, अरिरिषः, अरारः ;
अर्तुम्, अर्पयितुम्, अरिरिषितुम्, अरारितुम् ;
ऋतिः, [1]आर्तिः, [2]आरा, अर्पणा, अरिरिषा, अर्पिपयिषा, अरारा ;
अरणम्, अर्पणम्, अरिरिषणम्, अरारणम् ;
ऋत्वा, अर्पयित्वा, अरिरिषित्वा, अरारित्वा ;
समृत्य, समर्प्य, अमरिरिष्य, समरार्य ;
आरम् २ } अर्पम् २ } अरिरिषम् २ } अरारम् २ ; }
ऋत्वा २ } अर्पयित्वा २ } अरिरिषित्वा २ } अरारित्वा २ ; }
[3]अरुः, [4]अरणिः, [5]अरुणः, [6]अरण्यम्, [7]अर्थः, [8]अर्भकः, [9]इरिणम्, [10]ऋतुः.

(118) "ऋ गतौ" (III—जुहोत्यादिः-1098. सक. अनि. पर. [अ] 'तत्रेयत्यृच्छतीत्यर्तेः, श्नि गतौ स्याद् ऋणाति तु।' (श्लो-30) इति देवः।
आरकः-रिका, [11]अर्पकः-र्पिका ;
अरिरिषकः-षिका, अरारकः-रिका ;

---

1. आङः ऋतिशब्देन समासे 'उपसर्गादृति धातोः' (6-1-91) इति वृद्धिः।
2. 'आरा शस्त्र्याम्' (गणसूत्रम् भिदादौ 3-3-104) इति पाठात् वृद्धिः अङ् च।
3. औणादिके (द. उ. 9-39) उसिप्रत्यये गुणः। **अरुः**=प्राणः आदित्यो वा।
4. औणादिके (द. उ. 1-2) अनिप्रत्यये गुणः। **अरणिः**=अग्नियोनिः काष्ठविशेषः।
5. औणादिकः (द. उ-5-59) उनन् प्रत्ययः। **अरुणः**=वैनतेयः अनूरुः सूर्यसारथिः।
6. कर्मणि औणादिकः (द. उ-8-6) अन्यप्रत्ययः। **अरण्यं**=निर्जनस्थानम्।
7. औणादिकः (द. उ-6-29) थन् प्रत्ययः। **'अर्थोऽभिधेयरैवस्तुप्रयोजननिवृत्तिषु' इत्यमरः।**
8. औणादिके (द. उ. 3-50) अकप्रत्यये भुगागमः वयसि वाच्ये। **अर्भकः** बालः।
9. औणादिकः (द. उ. 5-17) इनन् प्रत्ययः। तत्सन्नियोगेन प्रकृतेः इः आदेशः। 'उरण् रपरः' (1-1-51) इति रपरत्वम्। **इरिणम्**=अल्पोदकतृणस्थानम्।
10. औणादिकः (द. उ. 1-124) तुः प्रत्ययः। तस्य च कित्त्वम्। तेन न गुणः। **ऋतुः**= वसन्तादिः कालविशेषः, स्त्रीणां पुष्पकालश्च।
11. ण्यन्तात्-सन्नन्तात्-यङन्ताच्च सर्वाणि रूपाणि (117) ऋधातुवत् बोध्यानि।

[अ]. 'अस्य च अर्तेः घृप्रभृतित्वेऽपि, भाषायामपि प्रयोग इष्यते। तच्च 'बहुलं छन्दसि' (7-4-78) इत्येव इत्त्वे सिद्धे, **अर्तेः** पृथगित्त्वविधानसामर्थ्यादवसीयते' इति, 'अर्तिपिपर्त्योश्च' (7-4-77) इत्यत्र **भाष्ये** स्थितम्॥' इति **पुरुषकारे** (पृ. 34.) **लीलाशुकेनोक्तम्।**